A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2021. május 20.*

„Előzetes döntéshozatal – Állami támogatások – Mezőgazdasági ágazat – Fertőző betegségben szenvedő állatok levágása – A tenyésztők kártalanítása – Bejelentési és *standstill* kötelezettség – Az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdése – A »létező támogatás« és az »új támogatás« fogalma – 659/1999/EK rendelet – Támogatási csoportmentesség – 702/2014/EU rendelet – Csekély összegű támogatások – 1408/2013/EU rendelet”

A C-128/19. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Corte suprema di cassazione (semmítőszék, Olaszország) a Bírósághoz 2019. február 18-án érkezett, 2018. november 14-i határozatával terjesztett elő

az **Azienda Sanitaria Provinciale di Catania**

és

az **Assessorato della Salute della Regione Siciliana**

között,

AU

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: M. Vilaras tanácselnök, N. Piçarra (előadó), D. Šváby, S. Rodin és K. Jürimäe bírák,

főtanácsnok: E. Tanchev,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– az Azienda Sanitaria Provinciale di Catania képviseletében A. Ravì avvocato,

– az olasz kormány képviseletében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: P. Garofoli avvocato dello Stato,

* Az eljárás nyelve: olasz.

– az Európai Bizottság képviseletében C. Georgieva és D. Recchia, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2020. december 17-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az EUMSZ 107. és EUMSZ 108. cikk értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelem előterjesztésére az Azienda Sanitaria Provinciale di Catania (Catania tartomány egészségügyi hatósága, Olaszország; a továbbiakban: ASPC) és az Assessorato della Salute della Regione Siciliana (Szicília tartomány egészségügyi igazgatósága, Olaszország) közötti jogvitában került sor, melynek tárgya az előbbi arra való kötelezésére irányuló kérelem, hogy fizessen kártalanítást AU, vagyis egy olyan tenyésztő javára, akit fertőző betegségben szenvedő állatai levágására köteleztek.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 659/1999/EK rendelet

3 Az [EUMSZ 108. cikk] alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet (HL 1999. L 83., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 339. o.) 1. cikke, b) pontjának ii. alpontja és c) pontja kimondja:

„E rendelet alkalmazásában:

[…]

b) a »létező támogatás«:

[…]

ii. engedélyezett támogatás, azaz olyan támogatási programok és egyedi támogatások, amelyeket a Bizottság vagy a Tanács engedélyezett;

[…]

c) az »új támogatás«: olyan támogatás, azaz támogatási program és egyedi támogatás, amely nem létező támogatás, beleértve a létező támogatások módosítását is”.

A 794/2004/EK rendelet

4 A 659/1999 rendelet végrehajtásáról szóló, 2004. április 21-i 794/2004/EK bizottsági rendelet (HL 2004. L 140., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 4. kötet, 3. o.) „Egyszerűsített bejelentési eljárás a létező támogatás meghatározott módosításaihoz” címet viselő 4. cikke értelmében:

„(1) A 659/1999 rendelet 1. cikkének c) pontja alkalmazásában létező támogatás módosítása alatt – a tisztán formai vagy adminisztratív jellegű módosítások kivételével – minden olyan változtatás értendő, amely nem befolyásolhatja a támogatási intézkedésnek a [belső] piaccal való összeegyeztethetőségének értékelését. A létező támogatási program eredeti költségvetésének legfeljebb 20%-os emelése azonban nem tekinthető a fennálló támogatási program módosításának.

(2) A létező támogatás következő változásait a II. mellékletben szereplő egyszerűsített bejelentési formanyomtatványon kell bejelenteni:

a) engedélyezett támogatási program költségvetésének 20%-ot meghaladó emelése;

b) létező engedélyezett támogatási program legfeljebb hat évvel történő meghosszabbítása a költségvetése emelése mellett vagy anélkül;

[…]”

Az 1408/2013/EU rendelet

5 Az [EUMSZ 107. és EUMSZ 108. cikknek] a mezőgazdasági ágazatban nyújtott csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2013. december 18-i 1408/2013/EU rendelet (HL 2013. L 352., 9. o.) 3. cikke (1) és (2) bekezdése értelmében:

„(1) Amennyiben a támogatási intézkedések megfelelnek az e rendeletben megállapított feltételeknek, úgy azokat úgy kell tekinteni, hogy nem felelnek meg az EUMSZ 107. cikke (1) bekezdése valamennyi feltételének, és ezért nem tartoznak az EUMSZ 108. cikkének (3) bekezdésében foglalt bejelentési kötelezettség hatálya alá.

(2) Bármely három pénzügyi év időszakában az egy és ugyanazon vállalkozás részére odaítélt csekély összegű támogatás összege tagállamonként nem haladhatja meg a 15 000 [eurót].”

6 E rendelet „Átmeneti rendelkezések” című 7. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„E rendeletet kell alkalmazni az e rendelet hatálybalépése előtt odaítélt támogatásokra amennyiben azok az e rendeletben foglalt valamennyi követelménynek megfelelnek. Az e követelményeknek meg nem felelő bármely támogatást a Bizottság a vonatkozó keretszabályokkal, közleményekkel és iránymutatásokkal összhangban fog értékelni.”

A 702/2014/EU rendelet

7 A 2014. július 1-jén hatályba lépett, az [EUMSZ 107. és EUMSZ 108. cikk] alkalmazásában a mezőgazdasági és az erdészeti ágazatban, valamint a vidéki térségekben nyújtott támogatások bizonyos kategóriáinak a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról szóló, 2014. június 25-i 702/2014/EU rendelet (HL 2014. L 193., 1. o.; helyesbítés: HL 2020. L 191., 6. o.) 2. cikkének 12. és 29. pontja az alábbi meghatározásokat tartalmazza:

„(12) »egyedi támogatás«:

[…]
b) támogatási program keretében egyedi kedvezményezetteknek odaítélt támogatás;

[…]

(29) »a támogatás odaítélésének időpontja«: az a nap, amelyen az alkalmazandó nemzeti jogrendszer értelmében a támogatás igénybevételének jogát a kedvezményezettre ruházzák”.

8 E rendeletnek „A mentesség feltételei” című 3. cikke kimondja:

„A támogatási programok, a támogatási program keretében nyújtott egyedi támogatások és az ad hoc támogatások [az EUMSZ 107. cikk] (2), illetve (3) bekezdése értelmében összeegyeztethetők a belső piaccal, és mentesülnek [az EUMSZ 108. cikk] (3) bekezdése szerinti bejelentési kötelezettség alól, feltéve, hogy a szóban forgó támogatás megfelel az e rendelet I. fejezetében megállapított valamennyi feltételnek, valamint az e rendelet III. fejezetében a vonatkozó támogatási kategória tekintetében megállapított konkrét feltételeknek.”

9 Ami a 702/2014 rendelet I. fejezetében előírt feltételeket illeti, e rendelet 4. cikke bruttó támogatási egyenértékben rögzíti azokat a küszöbértékeket, amelyek felett e rendelet nem alkalmazandó az egyedi támogatásokra, míg az említett rendelet 5. és 6. cikke e rendelet alkalmazását a támogatás átláthatóságának, illetve ösztönző hatásának feltételéhez köti. Ugyanezen rendelet 9. és 10. cikke a közzétételre és tájékoztatásra, valamint a kétszeri közzététel elkerülésére vonatkozik.

10 A 702/2014 rendelet III. fejezetében előírt feltételeket illetően e rendelet 26. cikkének (1) és (6) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az elsődleges mezőgazdasági termeléssel foglalkozó [kis- és középvállalkozások (kkv-k)] számára az állatbetegségek és a növénykárosítóval való fertőzöttség megelőzésével, megfékezésével és felszámolásával kapcsolatos költségek fedezéséhez nyújtott támogatás, valamint az említett vállalkozások számára az állatbetegségek és a növénykárosítók által okozott veszteségek ellentételezésére nyújtott támogatás [az EUMSZ 107. cikk] (3) bekezdésének c) pontja értelmében összeegyeztethető a belső piaccal, és mentesül [az EUMSZ 108. cikk] (3) bekezdése szerinti bejelentési kötelezettség alól, amennyiben megfelel az e cikk (2)–(13) bekezdésében és az I. fejezetben meghatározott feltételeknek.

[…]

(6) A támogatási programokat az állatbetegség vagy a növénykárosító miatti költségek vagy veszteségek keletkezésének időpontjától számított három éven belül be kell vezetni.

A támogatásokat az említett időponttól számított négy éven belül ki kell fizetni.”

11 A 702/2014 rendelet „Átmeneti rendelkezések” című 51. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy e rendelet „alkalmazandó a hatálybalépésének időpontja előtt odaítélt egyedi támogatásokra is, amennyiben a szóban forgó egyedi támogatások megfelelnek az e rendeletben megállapított valamennyi feltételnek, a 9. és a 10. cikkben foglaltak kivételével”.

Az olasz jog

A 12/1989. sz. szicíliai tartományi törvény

12 Az 1989. június 5-i Legge Regione Sicila n. 12 – Interventi per favorire il risanamento e il reintegro degli allevamenti zootecnici colpiti dalla tubercolosi, dalla brucellosi e da altre malattie infettive e diffusive e contributi alle associazioni degli allevatori (a tuberkulózissal, brucellózissal, valamint más fertőző és járványos megbetegedésekkel sújtott állatállományok meggyógyításának és helyreállításának elősegítését célzó intézkedések és az állattenyésztő egyesületeknek nyújtott támogatásokról szóló, 12. sz. szicíliai tartományi törvény, *Gazzetta ufficiale della Regione Sicilia*, 1989. június 7-i 28. száma) (a továbbiakban: 12/1989. sz. tartományi törvény) s1. cikke a következőképpen fogalmaz.

„1. A később módosított és kiegészített [legge 9 giugno 1964, n. 615 (1964. június 9-i 615. sz. törvénynek)] és [leggi 23 gennaio 1968, n. 33 e n. 34 (1968. január 23-i 33. sz. és 1968. január 23-i 34. sz. törvényeknek)] megfelelően a hatályos nemzeti rendelkezések által előírt kártalanítás felett a tuberkulózissal, brucellózissal és leukózissal sújtott szarvasmarha gazdaságok, valamint a brucellózissal sújtott juh- és kecskegazdaságok helyreállítása céljából kártalanítást kell fizetni a tuberkulózissal, brucellózissal és leukózissal fertőzöttségük miatt levágott és/vagy kiselejtezett szarvasmarhák, valamint a brucellózissal fertőzöttségük miatt levágott és/vagy kiselejtezett juh és kecskefélék tulajdonosainak, az e törvény mellékletében szereplő táblázatban megjelölt mértékig.

2. Az Assessore regionale per la sanità [(tartományi egészségügyi tanácsadó)] köteles évente rendelettel kiigazítani az […] 12/1989. sz. tartományi törvényben előírt kiegészítő támogatás összegét, az állam által e területen nyújtott összegek éves emelkedésével azonos arányban, az e törvényben előírt költségvetési előirányzatok keretein belül.

[…]

4. Az előző bekezdésekben hivatkozottakkal megegyező okokból, az állattenyésztő gazdaságok helyreállítási intézkedéseinek megkönnyítése érdekében a hatályos nemzeti rendelkezések által előírt illetmény felett minden megvizsgált állat után 2000 olasz líra (ITL) [hozzávetőleg 1,03 euró] fizetendő az 1968. június 1-jei és 1968. június 3-i miniszteri rendeletekben hivatkozott műveletek elvégzésére jogosult szabadfoglalkozású állatorvosok részére. A kártalanítás teljes összege semmilyen esetben nem haladhatja meg a 3000 ITL-t (hozzávetőleg 1,55 euró).

5. E cikk alkalmazásának céljából a jelen költségvetési évre 7000 millió ITL [hozzávetőleg 3 615 000 euró], az 1990. és 1991. költségvetési évekre pedig évenként 6000 millió ITL [hozzávetőleg 3 099 000 euró] kiadás kerül engedélyezésre.”

A 40/1997. sz. tartományi törvény

13 Az 1997. november 7-i Legge Regione Sicilia n. 40 – Variazioni al bilancio della Regione ed al bilancio dell’Azienda delle foreste demaniali della regione siciliana per l’anno finanziario 1997 – Assestamento. Modifica dell’articolo 49 della legge regionale 7 agosto 1997, n. 30 (az 1997. költségvetési évre a tartomány mérlegének és a szicíliai állami erdészeti ügynökség mérlegének módosításáról szóló, 40. sz.

tartományi törvény – Az 1997. augusztus 7-i, 30. sz. tartományi törvény 49. cikkének módosítása) (a *Gazzetta ufficiale della Regione Sicilia* 1997. november 12-i 62. száma) (a továbbiakban: 40/1997. sz. törvény) 11. cikke értelmében:

„A később módosított és kiegészített [12/1989. sz. tartományi törvény] 1. cikkében rögzített célok megvalósítása céljából 16 milliárd ITL [(hozzávetőleg 8 263 310 euró)] fordítható a fertőző betegségekkel 1993-ban, 1994-ben, 1995-ben, 1996-ban és 1997-ben történő megfertőződés miatt levágott állatok tulajdonosainak a szicíliai helyi egészségügyi hatóságtól járó összegek megfizetésére, valamint a gyógyításba bevont szabadfoglalkozású állatorvosoknak az említett évekre járó illetmény megfizetésére”.

A 22/1999. sz. tartományi törvény

14 A Legge Regione Sicilia n. 22 – Interventi urgenti per il settore agricolo (A mezőgazdasági ágazatban alkalmazott sürgős beavatkozásokról szóló, 22. sz. szicíliai tartományi törvény; a *Gazzetta ufficiale della Regione Sicilia* 1999. október 1-jei 47. száma) (a továbbiakban: 22/1999. sz. törvény) 7. cikke „az 1999. pénzügyi évre 20 milliárd ITL [(hozzávetőleg 1 032 938 euró)] összeget biztosított a 40/1997. sz. tartományi törvény 11. cikkében foglalt célokra”.

A 19/2005. sz. tartományi törvény

15 A Legge Regione Sicilia n. 19 – Misure finanziarie urgenti e variazioni al bilancio della Regione per l’esercizio finanziario 2005. Disposizioni varie (A sürgős pénzügyi intézkedésekről és a tartomány 2005. költségvetési évre szóló költségvetésének módosításáról szóló, 19. sz. tartományi törvény. Vegyes rendelkezések) (a *Gazzetta ufficiale della Regione Sicilia* 2005. december 23-i 56. száma) 25. cikkének (16) bekezdése értelmében:

„A [la legge regionale della Sicilia n. 32 (2000. december 23-i 32. sz. tartományi törvény)] 134. cikke értelmében és azzal összhangban [a 12/1989. sz. tartományi törvény] 1. cikkében rögzített célok megvalósítása céljából 20 millió euró fordítható a fertőző betegségekkel 2000 és 2006 között történő megfertőződés miatt levágott állatok tulajdonosainak a szicíliai helyi egészségügyi hatóságtól járó összegek megfizetésére, valamint a gyógyításba bevont szabadfoglalkozású állatorvosoknak az említett évekre járó illetmény megfizetésére. Az e bekezdésben meghatározott célok megvalósítására a 2005-ös költségvetési évben 10 millió euró [417702-es fejezet, 10.3.1.3.2-es alapelőirányzat (UPB)] költhető el. Az ezt követő költségvetési évek tekintetében a módosított és kiegészített 1999. április 27-i 10. sz. tartományi törvény 3. cikke (2) bekezdésének i. pontja értelmében kell rendelkezni.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

16 AU a Tribunale di Cataniához (cataniai bíróság, Olaszország) fordult kérelemmel, hogy kötelezze az ASPC-t az 12/1989. sz. tartományi törvény 1. cikkében előírt kártalanítás címén 11 930,08 euró részére történő megfizetésére. E kártalanítást a 19/2005. tartományi törvény 25. cikke (16) bekezdésének megfelelően a fertőző betegségekben szenvedő állatok levágására kötelezett állattenyésztők számára nyújtották (a továbbiakban: az alapügyben szereplő kártalanítás). E bíróság a 81/08. sz. végzésben helyt adott e kérelemnek.

17 Az ASPC azonban megtámadta e végzést, amelyet az ugyanezen bíróság által hozott ítélet hatályon kívül helyezett.

18 2013. július 24-i ítéletével a Corte d’appello di Catania (cataniai fellebbviteli bíróság, Olaszország) helyt adott AU fellebbezésének, és megváltoztatta ezen ítéletet.

19 E bíróság elutasította az ASPC azon érvét, amely szerint a 19/2005. sz. tartományi törvény 25. cikkének (16) bekezdésében előírt kártalanítás (a továbbiakban: 2005. évi intézkedés) állami támogatásnak minősül, amely nem hajtható végre azt megelőzően, hogy azt a Bizottság a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánította volna.

20 Az említett bíróság rámutatott, hogy az NN 37/98 (korábbi N 808/97) és NN 138/02 állami támogatásokról szóló, 2002. december 11-i bizottsági határozat – Olaszország (Szicília) – Járványos állatbetegségeket követő támogatás: Az 1997/40. sz. tartományi törvény 11. cikke, „A tartomány mérlegének és az állami erdészeti ügynökség mérlegének módosítása az 1997. költségvetési évre – Az 1997. augusztus 7-i 30. sz. tartományi törvény 49. cikkének módosítása” (NN 37/98. sz. támogatás) és az 1999/22. sz. tartományi törvény 7. cikke „Sürgős beavatkozások a mezőgazdasági ágazatban” (N 138/02. sz. támogatás) (C(2002) 4786) (a továbbiakban: a 2002. évi határozat) a Bizottság a belső piaccal összeegyeztethető állami támogatásként már engedélyezte az említett tartományi törvények rendelkezéseit, vagyis a 40/1997. sz. tartományi törvény 11. cikkét és a 22/1999. sz. tartományi törvény 7. cikkét, amelyek 1997-ig finanszírozták az alapügyben szereplő kártalanítást (a továbbiakban: 1997. évi és 1999. évi intézkedések). A Corte d’appello di Catania (cataniai fellebbviteli bíróság) úgy ítélte meg, hogy a Bizottság által a 2002. évi határozatban tett azon megállapítás, amely szerint az 1997. évi és az 1999. évi intézkedések összeegyeztethetők a belső piaccal, kiterjed a 2005. évi intézkedésre is, amely szintén e kártalanítást finanszírozta.

21 Az ASPC által a Corte d’appello di Catania (cataniai fellebbviteli bíróság) ítéletével szemben benyújtott felülvizsgálati kérelem tárgyában eljáró kérdést előterjesztő bíróság, vagyis a Corte suprema di cassazione (semmítőszék, Olaszország) arra keresi a választ, hogy a 2005. évi intézkedés az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak minősül-e, és ha igen, az összeegyeztethető-e az EUMSZ 107. és EUMSZ 108. cikkel.

22 E körülmények között a Corte suprema di cassazione (semmítőszék) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Az [EUMSZ 107. és EUMSZ 108. cikk], valamint »az agrárágazatban nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatások« [(HL 2000. C 28., 2. o.)] alapján [a 19/2005. sz. tartományi törvény] 25. cikkének (16) bekezdésében előírt rendelkezés – amely szerint »a 2000. december 23-i 32. sz. tartományi törvény 134. cikke értelmében és azzal összhangban [a 12/1989. sz. tartományi törvény] 1. cikkében rögzített célok megvalósítása céljából 20 millió euró fordítható a fertőző betegségekkel 2000 és 2006 között történő megfertőződés miatt levágott állatok tulajdonosainak a szicíliai [helyi egészségügyi hatóságtól] járó összegek megfizetésére, valamint a gyógyításba bevont szabadfoglalkozású állatorvosoknak az említett évekre járó illetmény megfizetésére. Az e bekezdésben meghatározott célok megvalósítására a 2005-ös költségvetési évben 10 millió euró [417702-es fejezet, 10.3.1.3.2-es alapelőirányzat (UPB)] költhető el. Az ezt követő költségvetési évek tekintetében a módosított és kiegészített, 1999. április 27-i 10. sz. tartományi törvény 3. cikke (2) bekezdésének i) pontja értelmében kell rendelkezni« – olyan állami támogatásnak minősül-e, amely az ilyen vállalkozások vagy termékek előnyben részesítése által torzítja a versenyt vagy azzal fenyeget?

2) Jóllehet a […] [19/2005. sz. tartományi törvény] 25. cikkének (16) bekezdésében előírt rendelkezés főszabály szerint olyan állami támogatásnak minősülhet, amely az ilyen vállalkozások vagy termékek előnyben részesítése által torzítja a versenyt vagy azzal fenyeget, megállapítható-e annak az [EUMSZ 107. és EUMSZ 108. cikkel] való összeegyeztethetősége azon indokok figyelembevételével, amelyek a [Bizottságot] a [2002. évi határozatával] annak megállapítására késztették, hogy »az agrárágazatban nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatásokban« előírt feltételek teljesülése esetén a [40/1997. sz. tartományi törvény] 11. cikkében és a [22/1999. sz. tartományi törvény] 7. cikkében előírt hasonló szövegű rendelkezések összeegyeztethetők az [EUMSZ 107. és EUMSZ 108. cikkel]?”

A Bíróság előtti eljárás

23 A koronavírus-világjárványhoz kapcsolódó kockázatok miatt a 2020. április 30-ra kitűzött tárgyalás elmaradt.

24 Következésképpen a 2020. április 6-i határozattal a feleknek a tárgyalás előtt megküldött, szóban megválaszolandó kérdéseket az Európai Unió Bírósága alapokmányának 23. cikke szerinti érdekeltekhez intézett, írásban megválaszolandó kérdésekké minősítették át. Ezenkívül a Bíróság eljárási szabályzata 62. cikkének (1) bekezdésében szabályozott pervezető intézkedések útján további kérdések megválaszolására hívták fel az Olasz Köztársaságot.

25 Az ASPC, az olasz kormány és az Európai Bizottság a Bíróság által előírt határidőn belül válaszolt e kérdésekre.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

A második kérdésről

26 Az elsőként vizsgálandó második kérdést illetően a Bizottság írásbeli észrevételeiben emlékeztet arra, hogy a támogatási intézkedések belső piaccal való összeegyeztethetőségének mérlegelése az uniós bíróságok ellenőrzése alatt eljáró Bizottság kizárólagos hatáskörébe tartozik, és úgy véli, hogy ezt a kérdést, amely a 2005. évi intézkedésnek az EUMSZ 107. cikk (2) és (3) bekezdésével való összeegyeztethetőségére vonatkozik, elfogadhatatlannak kell nyilvánítani.

27 E tekintetben rá kell mutatni, hogy az említett kérdésben a kérdést előterjesztő bíróság a 2002. évi határozatra is hivatkozik, amelyben a Bizottság a 2005. évi intézkedéshez hasonló intézkedéseket engedélyezett. Ráadásul a kérdést előterjesztő bíróság maga is elismeri, hogy a nemzeti bíróság nem rendelkezik hatáskörrel arra, hogy döntsön az alapügyben szóban forgó kártalanítás belső piaccal való összeegyeztethetőségéről.

28 Ugyanakkor a nemzeti bíróságok a Bizottság végső határozatának meghozataláig a jogalanyok jogainak megóvását biztosítják az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdésében előírt kötelezettségnek az állami hatóságok általi esetleges megsértése esetén. Az ilyen kötelezettségszegésnek, amennyiben a jogalanyok hivatkoznak rá, a nemzeti bíróságok pedig megállapítják azt, arra az eredményre kell vezetnie, hogy e bíróságok a nemzeti jogszabályaikkal összhangban alkalmazzák az ebből eredő összes következményt, anélkül azonban, hogy a határozataik magukban foglalnák a támogatások belső piaccal való összeegyeztethetőségének mérlegelését, amely a Bíróság ellenőrzése mellett eljáró Bizottság kizárólagos hatáskörébe tartozik (2019. május 2-i A-Fonds ítélet, C-598/17, EU:C:2019:352, 46. pont). Ebben az összefüggésben a nemzeti bíróság az EUMSZ 267. cikk alapján kérheti a Bíróságtól az uniós jog értelmezésének azon támpontjait, amelyek az általa eldöntendő jogvita megoldásához szükségesek.

29 Második kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy a valamely tagállam által bevezetett olyan intézkedést, amelynek célja, hogy egy többéves időszakra és 20 millió euró erejéig finanszírozza egyrészt azon állattenyésztők kártalanítását, akiket fertőző betegségben szenvedő állataik levágására kötelezték, másrészt a gyógyításba bevont szabadfoglalkozású állatorvosoknak az említett évekre járó illetményét, az e rendelkezésben előírt ellenőrzési eljárásának kell alávetni, még abban az esetben is, ha a Bizottság hasonló intézkedéseket engedélyezett.

30 Mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 108. cikk különböző eljárásokat vezet be aszerint, hogy létező vagy új állami támogatásokról van szó. Míg az EUMSZ 108. cikk (1) bekezdése lehetővé teszi a létező támogatások végrehajtását mindaddig, amíg a Bizottság nem állapítja meg a

belső piaccal való összeegyeztethetetlenségüket, az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdése kimondja, hogy a Bizottságot a szükséges időben tájékoztatni kell minden új támogatás nyújtására vagy létező támogatás módosítására irányuló tervezett intézkedésről, és hogy azok nem hajthatók végre, amíg az eljárásban végső határozat nem születik (lásd ebben az értelemben: 2018. szeptember 20-i Carrefour Hypermarchés és társai ítélet, C-510/16, EU:C:2018:751, 25. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

31 Ennélfogva meg kell vizsgálni, hogy az alapügyben szereplő intézkedés „létező támogatásnak” minősíthető-e.

32 A 659/1999 rendelet 1. cikke b) pontjának ii. alpontja értelmében a „létező támogatás” fogalma körébe tartozik minden „engedélyezett támogatás, azaz olyan támogatási programok és egyedi támogatások, amelyeket a Bizottság vagy a Tanács engedélyezett”, míg e rendelet 1. cikkének c) pontja értelmében „új támogatás” minden „támogatási program és egyedi támogatás, amely nem létező támogatás, beleértve a létező támogatások módosítását is”.

33 Egyébiránt a 794/2004 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének első mondata kimondja, hogy „a [659/1999] rendelet 1. cikkének c) pontja alkalmazásában létező támogatás módosítása alatt – a tisztán formai vagy adminisztratív jellegű módosítások kivételével – minden olyan változtatás értendő, amely nem befolyásolhatja a támogatási intézkedésnek a [belső] piaccal való összeegyeztethetőségének értékelését”.

34 A jelen ügyben nem vitatott, hogy a Bizottság a 2002. évi határozatban engedélyezte az 1997. évi és 1999. évi intézkedéseket, amelyek célja az alapügy tárgyát képező kártalanítás finanszírozása volt, és amelyek ennek érdekében 16 milliárd ITL (hozzávetőleg 8 263 310 euró), illetve 20 milliárd ITL (hozzávetőleg 10 329 138 euró) összeget biztosítottak az 1993 és 1997 közötti időszakra. Ezek az intézkedések tehát – ahogyan arra a főtanácsnok indítványának 48. pontjában rámutatott – engedélyezett támogatási programnak, és ebből következően a 659/1999 rendelet 1. cikke b) pontja ii. alpontjának értelmében vett „létező támogatásnak” minősülnek.

35 Ami a 2005. évi intézkedést illeti, noha annak célja megegyezik az 1997. évi és az 1999. évi intézkedés céljával, vagyis a 12/1989. sz. tartományi törvény 1. cikkében előírt kártalanítás refinanszírozásával, ezen intézkedés – ahogyan arra a főtanácsnok indítványának 53. pontjában rámutatott – a Bizottság által a 2002. évi határozatban engedélyezett támogatási programhoz rendelt költségvetés 20 millió euróval történő növelését, egyúttal a kártalanítás refinanszírozási időszakának a 2000 és 2006 közötti időszakra való meghosszabbítását írja elő.

36 Márpedig az engedélyezett támogatási program ilyen módosításai nem tekinthetők a 794/2004 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének első mondata értelmében vett tisztán formai vagy adminisztratív jellegűnek. Éppen ellenkezőleg, ezek a 659/1999 rendelet 1. cikkének c) pontja értelmében a létező támogatás módosításának minősülnek.

37 A Bíróság ítélkezési gyakorlatából ugyanis az következik, hogy a korábban engedélyezett támogatási program alkalmazási időszakának meghosszabbítása – akár az e program számára biztosított költségvetés emelésével kombinálva, akár anélkül – a jóváhagyott támogatástól eltérő új támogatást hoz létre (lásd ebben az értelemben: 2010. május 20-i Todaro Nunziatina & C. ítélet, C-138/09, EU:C:2010:291, 46. és 47. pont; 2013. december 4-i Bizottság kontra Tanács ítélet, C-111/10, EU:C:2013:785, 58. pont; 2013. december 4-i Bizottság kontra Tanács ítélet, C-121/10, EU:C:2013:784, 59. pont; 2016. október 26-i DEI és Bizottság kontra Alouminion tis Ellados ítélet, C-590/14 P, EU:C:2016:797, 50., 58. és 59. pont).

38 Ugyanígy a 794/2004 rendelet 4. cikke (2) bekezdésének b) pontja a „létező engedélyezett támogatási program legfeljebb hat évvel történő meghosszabbítás[át] a költségvetése emelése mellett vagy anélkül” a létező támogatás azon változásai között sorolja fel, amelyeket főszabály szerint be kell jelenteni a Bizottságnak egyszerűsített bejelentési formanyomtatványon.

39 E körülmények között az olyan intézkedést, amely egyszerre írja elő az engedélyezett támogatási program 2000-tól 2006-ig történő meghosszabbítását és az e támogatási programhoz rendelt költségvetés 20 millió euróval történő növelését, úgy kell tekinteni, mint amely a 659/1999 rendelet 1. cikkének c) pontja értelmében vett „új támogatást” képez.

40 Az ilyen támogatás nyújtását tervező tagállam tehát főszabály szerint köteles tiszteletben tartani az e támogatás Bizottságnak történő előzetes bejelentésére vonatkozó kötelezettséget, és köteles tartózkodni e támogatás végrehajtásától mindaddig, amíg az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdésének megfelelően az arra vonatkozó eljárásban végső határozat nem születik.

41 Meg kell azonban vizsgálni, hogy – ahogyan arra az olasz kormány írásbeli észrevételeiben hivatkozik – a 2005. évi intézkedés mentesülhet-e ezen bejelentési kötelezettség alól a 702/2014 rendelet 3. és 26. cikke alapján.

42 Az EUMSZ 108. cikk (4) bekezdése alapján elfogadott 702/2014 rendelet a 3. cikkében előírja, hogy az állami támogatások területén bevezetett ellenőrzési rendszer egyik alapvető elemét képező, az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdése értelmében vett „új támogatás” bevezetésére vagy módosítására irányuló valamennyi intézkedés bejelentésére vonatkozó általános kötelezettség ellenére a tagállam hivatkozhat arra, hogy e rendelet alapján mentesül e kötelezettség alól, ha az általa elfogadott támogatási intézkedés vagy általa elfogadni kívánt támogatási program megfelel az abban előírt feltételeknek. E feltételeket, mint az említett általános kötelezettség korlátozását, szigorúan kell értelmezni. Ezzel szemben a 702/2014 rendelet hatálya alá nem tartozó állami támogatások továbbra is az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdése szerinti bejelentési kötelezettség és a végrehajtástól való tartózkodásra vonatkozó kötelezettség alá tartoznak (lásd analógia útján: 2019. március 5-i Eesti Pagar ítélet, C-349/17, EU:C:2019:172, 59., 60. és 86. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

43 Először is a 702/2014 rendelet időbeli hatályát illetően annak átmeneti rendelkezésekre vonatkozó 51. cikke az (1) bekezdésében kimondja, hogy e rendelet alkalmazandó a hatálybalépésének időpontja előtt odaítélt egyedi támogatásokra is, amennyiben a szóban forgó egyedi támogatások megfelelnek az e rendeletben megállapított valamennyi feltételnek, a 9. és a 10. cikkben foglaltak kivételével.

44 A 702/2014 rendelet 2. cikke 12. pontjának b) alpontja szerint az e rendelet értelmében vett „egyedi támogatás” fogalma magában foglalja többek között minden, valamely támogatási program keretében egyedi kedvezményezetteknek odaítélt támogatást. Továbbá „a támogatás odaítélésének időpontját” az említett rendelet 2. cikkének 29. pontja úgy határozza meg, mint az a nap, amelyen az alkalmazandó nemzeti jogrendszer értelmében a támogatás igénybevételének jogát a kedvezményezettre ruházzák.

45 Noha a 702/2014 rendelet nem határozza meg az e rendelet 51. cikkének (1) bekezdésében szereplő „odaítélt” kifejezést, a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy azon időponttól kezdődően, amikor az állami forrásból nyújtott támogatás igénybevételére vonatkozó jogot a vonatkozó nemzeti szabályozás alapján a kedvezményezettre ruházzák, a támogatást odaítéltnek kell tekinteni, ily módon a szóban forgó források tényleges átruházása nem bír döntő jelentőséggel (lásd ebben az értelemben: 2013. március 21-i Magdeburger Mühlenwerke ítélet, C-129/12, EU:C:2013:200, 40. pont; 2019. december 19-i Arriva Italia és társai ítélet, C-385/18, EU:C:2019:1121, 36. pont).

46 Ebből következik, hogy a 702/2014 rendelet 2. cikkének 12. pontja szerinti „egyedi támogatás”, amelyet 2014. július 1-je előtt a 2005. évi intézkedéshez hasonló támogatási program alapján nyújtottak, e rendelet időbeli hatálya alá tartozik.

47 Másodszor, azon feltételeket illetően, amelyek tiszteletben tartásától a 702/2014 rendelet az általános bejelentési kötelezettség alóli mentességet függővé teszi, e rendelet 3. cikkéből kitűnik, hogy ahhoz, hogy a támogatási programok alapján nyújtott egyedi támogatások mentesüljenek e kötelezettség alól,

azoknak meg kell felelniük az e rendelet I. fejezetében előírt összes feltételnek, valamint az érintett támogatási kategória tekintetében az említett rendelet III. fejezetében megállapított konkrét feltételeknek.

48 Ami a 702/2014 rendelet I. fejezetében előírt feltételeket illeti, e rendelet 4. cikke bruttó támogatási egyenértékben rögzíti azokat a küszöbértékeket, amelyek felett e rendelet nem alkalmazandó az egyedi támogatásokra, míg az említett rendelet 5. és 6. cikke e rendelet alkalmazását a támogatás átláthatóságának, illetve ösztönző hatásának feltételéhez köti. A 702/2014 rendelet 7. és 8. cikke a támogatás intenzitására és az elszámolható költségekre, valamint a támogatáshalmozódás szabályaira vonatkozik. Ami e rendeletnek a közzétételre és tájékoztatásra, valamint a kétszeri közzététel elkerülésére vonatkozó 9. és 10. cikkét illeti, az említett rendelet 51. cikkének (1) bekezdéséből az következik, hogy az említett 9. és 10. cikkben előírt feltételeknek csak az ugyanezen rendelet hatálybalépését megelőzően nyújtott egyedi támogatástól eltérő más támogatásról van szó.

49 Ami a 702/2014 rendelet III. fejezetében megállapított feltételeket illeti, a rendelet 26. cikke az állatbetegségek megelőzésével, megfékezésével és felszámolásával kapcsolatos költségek fedezéséhez, valamint az ilyen betegségek által okozott károk orvoslásához nyújtott támogatásokra vonatkozik.

50 A 702/2014 rendelet 26. cikkének (1) bekezdése szerint az elsődleges mezőgazdasági termeléssel foglalkozó kis- és középvállalkozások számára a többek között az állatbetegségek megelőzésével és felszámolásával kapcsolatos költségek fedezéséhez nyújtott támogatás, valamint az említett vállalkozások számára a többek között az állatbetegségek által okozott veszteségek ellentételezésére nyújtott támogatás mentesül az EUMSZ 108. cikkének (3) bekezdése szerinti bejelentési kötelezettség alól, amennyiben megfelel az említett 26. cikk (2)–(13) bekezdésében és a 702/2014 rendelet I. fejezetében meghatározott feltételeknek. E feltételek között ugyanezen 26. cikk (6) bekezdésének második albekezdése előírja, hogy az ilyen támogatást az állatbetegség miatt felmerült költségek vagy veszteségek keletkezésétől számított négy éven belül kell kifizetni.

51 Végül, a Bíróság kérdéseire adott válaszban a Bizottság által felvetett azon kérdést illetően, hogy az AU által a 2005. évi intézkedés címén követelt kártalanítás a 2014. január 1-jén hatályba lépett 1408/2013 rendelet értelmében vett csekély összegű támogatásnak minősül-e, meg kell állapítani, hogy e rendelet 7. cikkének (1) bekezdése értelmében, amelynek szövege hasonló a 702/2014 rendelet 51. cikke (1) bekezdésének szövegéhez, az 1408/2013 rendeletet kell alkalmazni az annak hatálybalépése előtt odaítélt támogatásokra amennyiben azok megfelelnek az abban foglalt valamennyi követelménynek.

52 Ezenkívül e rendelet 3. cikkének (1) bekezdése szerint nem tartoznak az EUMSZ 108. cikkének (3) bekezdésében foglalt bejelentési kötelezettség hatálya alá azon támogatási intézkedések, amelyeket úgy kell tekinteni, hogy nem felelnek meg az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésében előírt összes feltételnek, mivel megfelelnek az említett rendeletben megállapított feltételeknek, köztük az ugyanezen rendelet 3. cikkének (2) bekezdésében előírt, a főtanácsnok által indítványának 85. pontjában említett, azon feltételnek, amely szerint bármely három pénzügyi év időszakában az egy és ugyanazon vállalkozás részére odaítélt csekély összegű támogatás összege tagállamonként nem haladhatja meg a 15 000 eurót.

53 A fenti megfontolások összességéből az következik, hogy az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a valamely tagállam által bevezetett olyan intézkedést, amelynek célja, hogy egy többéves időszakra és 20 millió euró erejéig finanszírozza egyrészt azon állattenyésztők kártalanítását, akiket fertőző betegségben szenvedő állataik levágására köteleztek, másrészt a gyógyításba bevont szabadfoglalkozású állatorvosoknak az említett évekre járó illetményét, az e rendelkezésben előírt ellenőrzési eljárásának kell alávetni, amennyiben ezen intézkedés nem tartozik a Bizottság engedélyező határozatának hatálya alá, kivéve, ha ezen intézkedés megfelel a 702/2014 rendeletben vagy az 1408/2013 rendeletben előírt feltételeknek.

Az első kérdésről

54 A második kérdésre adott válaszra tekintettel az első kérdést nem kell megvizsgálni.

A költségekről

55 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

Az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a valamely tagállam által bevezetett olyan intézkedést, amelynek célja, hogy egy többéves időszakra és 20 millió euró erejéig finanszírozza egyrészt azon állattenyésztők kártalanítását, akiket fertőző betegségben szenvedő állataik levágására köteleztek, másrészt a gyógyításba bevont szabadfoglalkozású állatorvosoknak az említett évekre járó illetményét, az e rendelkezésben előírt ellenőrzési eljárásának kell alávetni, amennyiben ezen intézkedés nem tartozik az Európai Bizottság engedélyező határozatának hatálya alá, kivéve, ha ezen intézkedés megfelel az [EUMSZ 107. és EUMSZ 108. cikk] alkalmazásában a mezőgazdasági és az erdészeti ágazatban, valamint a vidéki térségekben nyújtott támogatások bizonyos kategóriáinak a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról szóló, 2014. június 25-i 702/2014/EU bizottsági rendeletben vagy az [EUMSZ 107. és EUMSZ 108. cikknek] a mezőgazdasági ágazatban nyújtott csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2013. december 18-i 1408/2013/EU rendeletben előírt feltételeknek.

Aláírások